

Tlačová konferencia Národnej banky Slovenska

dňa 7. 6. 2016

Martina Solčányiová, hovorkyňa NBS

Dobrý deň, vítam vás na dnešnej tlačovej konferencii k strednodobej predikcii P2Q-2016. Predikciu dnes uvedie pán guvernér NBS Jozef Makúch a prezentáciu bude mať následne pán viceguvernér Ján Tóth. Nech sa páči, pán guvernér, máte slovo.

Jozef Makúch, guvernér NBS

Ďakujem pekne, ešte raz, dobrý deň, Banková rada Národnej banky Slovenska na dnešnom rokovaní prerokovala júnovú strednodobú predikciu, ktorá je založená na aktuálnom rýchlom odhade ekonomiky Slovenskej republiky v prvom štvrtroku a na technických predpokladoch, v rámci ktorých bol znížený zahraničný dopyt po slovenských exportoch, ako aj aktualizované vyššie ceny ropy. Celkovo možno konštatovať, že ekonomika Slovenska by mala pokračovať v rastovej trajektórii v horizonte predikcie, pričom cenový vývoj by tak mal vplyvom bázičného efektu, ako aj vplyvom externých predpokladov postupne akcelerovať. Slovenská ekonomika rástla pomerne dynamicky aj v prvom štvrtroku 2016, hoci medzikvartálne sa jej tempo rastu podľa očakávaní spomalilo. Oproti odhadom predchádzajúcej predikcie bolo toto spomalenie však miernejšie a to pravdepodobne vplyvom priaznivejšieho vývoja investícií. Tie po dočerpaní zdrojov z EÚ fondov koncom minulého roka neklesli tak výrazne, ako sa očakávalo. Zároveň však slovenský export reagoval na miernejší zahraničný dopyt a spotreba domácností nereflektovala v plnej miere dynamický rast disponibilného príjmu, čo sa premietlo v náraste úspor. Dynamický vývoj hrubého domáceho produktu začiatkom roka sa premietol do zvýšenia celoročnej predikcie rastu našej ekonomiky. V ďalších rokoch by mal byť slabší zahraničný dopyt vykompenzovaný silnejším domácim dopytom. V rámci neho sa očakáva silný rast investícií, ako aj rýchlejšia konečná spotreba, do ktorej by sa mal postupne začať výraznejšie premietat' priaznivý vývoj na trhu práce. Ekonomika Slovenskej republiky by tak mala rásť na úrovni 3,3 % v tomto roku, 3,5 % v roku 2017 a 4,2 % v roku 2018. Na konci horizontu predikcie by mal byť vývoj HDP ovplyvňovaný nábehom produkcie v automobilovom priemysle v dôsledku nových investícií. Zároveň by na konci horizontu predikcie malo dôjsť k úplnému uzavretiu produkčnej medzery a nezamestnanosť by mala dosiahnuť predkrízové úrovne. Rast slovenskej ekonomiky generoval voľné pracovné miesta, pričom zamestnanosť sa v I. štvrtroku na základe najnovších údajov zvýšila viac v porovnaní s očakávaniami z predchádzajúcej predikcie. V dôsledku aktuálneho vývoja a optimistických

očakávaní zamestnávateľov bol rast zamestnanosti v tomto roku revidovaný nahor, v ďalších rokoch by mala pokračovať pomerne dynamická tvorba pracovných miest. Nezamestnanosť by sa tak mala znižovať, pričom koncom roka 2018 by sa mala približovať k úrovni 8 %. Je možné predpokladať, že znižovaním nezamestnanosti môžu v niektorých odvetviach vznikáť úzke miesta pri hľadaní kvalifikovaných pracovníkov. To by sa mohlo pretaviť do zrýchlenia dynamiky miezd a teda aj inflácie. Predikcia zahŕňa predpoklad zníženia regulovaných cien plynu už tento rok. Najmä vplyvom bazického efektu, teda uplynutím efektu prepadu cien komodít, ako aj vplyvom zvyšovania dovážanej inflácie a postupného uzavretia produkčnej medzery, sa očakáva podobná trajektória vývoja cien ako v predchádzajúcej predikcii. V prípade takto predpokladaných externých faktorov by tento rok mal byť posledným bezinflačným rokom. Spotrebiteľské ceny by mali po prepade o 0,3 % v tomto roku priemerne vzrásť o 1,2 % v roku 2017 a 1,8 % v roku 2018. Rizikom aktuálnej predikcie je predovšetkým situácia v globálnej ekonomike, či už geopolitické napätie alebo možný vývoj vo Veľkej Británii. V menovej oblasti došlo v I. štvrťroku 2016 k miernemu spomaleniu priemerného medziročného rastu vkladov súkromného sektora o 1,1 % na 7,7 %. Bolo to spôsobené najmä zníženou akumuláciou vkladov nefinančných spoločností pravdepodobne v súvislosti s miernym poklesom ekonomickej a úverovej aktivity. Naopak, vklady domácností v dôsledku dobrej situácie na trhu práce akcelerovali. Úvery súkromnému sektoru, upravené o odpredaje a sekuritizáciu, v I. štvrťroku 2016 spomalili priemerné medziročné tempo rastu o 0,7 percentuálneho bodu na 9,3 %. V rámci jednotlivých sektorov sa výraznejšie pribrzdiť úverovanie nefinančných spoločností z 5,2 % v poslednom štvrťroku 2015 na 3,8 % v I. štvrťroku tohto roka. Rovnako aj rast úverov domácnostiam spomalil o 0,4 percentuálneho bodu na 13,0 %. Aktuálna uvoľnená menová politika ECB v záujme zabezpečenia cenovej stability v strednodobom horizonte podporuje aj súčasný ekonomický rast Slovenska prostredníctvom mnohých priamych, či nepriamych kanálov. Pozitívny krátkodobý vplyv menovo-politických opatrení na ekonomiku by mal byť do budúcnosti udržateľný dodatočnými štrukturálnymi reformami. Za účelom zvýšenia manévrovacieho priestoru fiškálnej politiky a s cieľom financovania opatrení k dlhodobému ekonomickému rastu, ako je vzdelávanie a infraštruktúra, Európska komisia, OECD, ako aj Rada pre rozpočtovú zodpovednosť zdôraznili potrebu zavedenia výdavkových limitov a efektívnu implementáciu aktuálnej iniciatívy „Hodnota za peniaze“. Ďakujem pekne.

Martina Solčányiová, hovorkyňa NBS

Ďakujem pekne a teraz poprosím pána viceguvernéra o prezentáciu.

Ján Tóth, viceguvernér NBS

Ďakujem pekne za slovo. Takže ako pán guvernér spomenul, vonkajšie prostredie sa mierne zhoršilo pre Slovensko, čo sa týka predikcie za eurozónu, tak pre roky 2017 a 2018 tam nedochádza k zmenám, čo sa týka rastu HDP alebo rastu inflácie, podobne je tá situácia teraz, ako bola v marci. Na druhej strane sa trochu spomaľuje okolitý svet mimo eurozóny a tým pádom aj zahraničný dopyt po našich výrobkoch. Zatiaľ čo tie aktuálne údaje za rok 2016 sú mierne lepšie aj v eurozóne, aj u nás, tá prognóza do 17. a 18. roku sa z titulu zahraničného dopytu môže zhoršiť. Na druhej strane dochádza k zlepšovaniu situácie v domácom dopyte, ktorý túto negatívnu situáciu ohľadne slabšieho zahraničného dopytu vyvažuje, a viac ako ju vyvažuje, pretože v roku 2016 predpokladáme mierne rýchlejší rast HDP, ale v roku 2017 predpokladáme rast HDP vyšší o 0,2 percentuálneho bodu, nakoľko čakáme, že tento slabší zahraničný dopyt by mal byť vykompenzovaný lepšou spotrebou. Máme už niekoľko rokov bezinflačné prostredie a tým pádom inflácia neukrajuje z kúpyschopnosti miezd a tieto mzdy by sa mali pretaviť aj do vyššej spotreby. Zatiaľ tú spotrebu vidíme slabšie, ako sme si mysleli, vidíme aj sklon obyvateľstva k úsporám, ale čakáme, že aspoň s nejakým časovým oneskorením tieto príjmy sa pretavia aj do vyššej spotreby - a zároveň vidíme v aktuálnom roku mierne slabší pokles verejných investícií, ktorý súvisí s novým obdobím eurofondov. V roku 2017 už máme v prognóze zakomponovaný aj nový schválený, teda podpísaný PPP projekt, takisto sú v prognóze zakomponované vyššie platy učiteľov a zníženie dane z príjmu právnických osôb. Čo sa týka samotných investícií, tak vo verejnom sektore sme videli aj na základe dnešných dát, že investície vo verejnom sektore sa medzištvrtročne prepadli o štvrtinu, čo je veľký prepád, ale my sme mali v prognóze zakomponovaný ešte mierne vyšší prepád, takže tým, že ten prepád je mierne nižší, vytvára to vlastne potrebu veľmi mierneho revidovania rastu HDP v tomto roku. V tom roku 2017, ako som spomenul, máme už aj ten nový PPP projekt, kde predpokladáme, že štatisticky on bude zaznamenaný medzi súkromný sektor, a v tom roku 2018 potom už aj investície vo verejnom sektore by mali začať akcelerovať kvôli zrýchleniu čerpaniu eurofondov. Čo sa týka samotnej inflácie, tie zmeny máme relatívne malé, máme zníženie inflácie 0,1 percentuálny bod vo všetkých troch rokoch, ale viac-menej naďalej predpokladáme ten postupný nárast cien s tým, že tento rok by teda mohol byť posledný bezinflačný rok, a predpokladáme, že inflácia v budúcom roku už by mohla dosiahnuť úroveň nad 1 %. Tá akcelerácia samozrejme súvisí aj s tým, že už sa

nepredpokladá, že cena ropy bude tak klesať z dnešných úrovní, ako klesala v minulosti, a takisto sa predpokladá, že nebude taký pokles agrokomodít, ktoré takisto mali výrazný vplyv na to, že cez pokles cien potravín boli tlaky na znižovania cien. Takže tým, že sa zastabilizuje táto situácia a zároveň aj trh práce by mohol postupne generovať väčšie pnutia, ktoré by sa mohli prejavovať aj vo forme väčších mzdových tlakov, tak to by mohlo sa presadiť potom aj do nárastu tzv. dopytovej inflácie, tej inflácie, ktorá je tvorená hlavne ekonomikou Slovenska. Samotné mzdy, ako som spomínal, zvyšujeme dynamiku miezd, máme tam už zakomponované opatrenie zvyšovania plátov učiteľov, takisto aj zvyšujeme mzdy v roku 2018 tým, že postupne sa bude uzatvárať produkčná medzera. Pri pohľade na pravú tabuľku, tam sú tie reálne mzdy, takže to, čo sa dá za tie mzdy kúpiť reálne v obchodoch, tak tam vidíte, že tá reálna mzda v tomto roku by mala byť relatívne vysoká, na úrovni 3,7 %, budúci rok by ešte sa mohla udržať okolo 3 %, ale postupne ten nárast inflácie bude znamenať, že ak mzdy nebudú rásť výraznejšie ako o 5 %, tak v tej reálnej mzde budeme postupne klesať. Zamestnanosť - tým, že domáci sektor sa vyvíja trochu lepšie, ako boli očakávania, tak to znamená aj mierne vyšší nárast zamestnanosti, keďže pracovné miesta sa najľahšie tvoria v odvetví služieb, ktoré súvisí s domácou kúpyschopnosťou. Predpokladáme, že za to obdobie troch rokov 2016 – 2018 by sa malo vytvoriť približne 80 000 nových pracovných miest a z toho polovica by bola v obchode a službách. Takisto predpokladáme, že nezamestnanosť by sa v roku 2018 mohla dostať na úroveň 8,5 %, čo znamená - tie 8-percentné úrovne sú vlastne predkrízové úrovne nezamestnanosti. Vo fiškálnom výhľade pre tento rok nemáme zmeny, budúci rok mierne vyšší deficit, ale platí to, že z pohľadu makropredikcie tá fiškálna pozícia by mala byť neutrálna pre rast HDP v roku 2016, a s tým, ako sa bude postupne znižovať deficit, tak tá fiškálna reštrikcia by mohla postupne silnieť. Dlh predpokladáme na úrovni 53,5 % s poklesom k úrovni 52 % na konci roku 2018. Produkčná medzera - čiže to je nejaký odhad voľných kapacít, nevyužitých kapacít v ekonomike - náš pohľad je, že v tom roku 2018 by tá produkčná medzera mala dosiahnuť nulu, čiže svojím spôsobom Slovensko prekoná tú krízu v roku 2018 z toho pohľadu, že nebude z pohľadu domáceho vývoja ekonomiky potreba dodatočných ekonomických stimulov, že tá ekonomika bude blízko rovnováhy. Takže celkovo naďalej predpokladáme miernu akceleráciu rastu na úrovni cez 4 % v tom roku 2018, kde teda čakáme, že v tej druhej polovici sa už prejaví aj začatie výroby v tých nových automobilkách s tým, že dovedy je to skôr len na strane investícií, budovania, tá výroba má potom na ekonomiku silnejší dopad. Takže od toho roku 2018 by nás mohli tie automobilky potiahnuť a to znamená naďalej trajektóriu ekonomického rastu, ktorý postupne akceleruje napriek tomu, že čo sa týka zahraničného dopytu, a teda hlavne mimo eurozóny,

globálneho sveta, tak tam sa vyhliadky mierne zhoršili. Riziká vidíme v reálnej ekonomike smerom nadol - ak môže byť riziko ešte zhoršenie, komplikovania situácie - či Čína, rozvíjajúce sa trhy napríklad, ale máme jedno riziko aj bližšie - a to je možný Brexit, čo by takisto mohlo znamenať cez zníženie obchodnej výmeny medzi Veľkou Britániou a nami, eurozónou - by takisto mohol znamenať negatívny impulz. Čo sa týka cenového vývoja, tam vidíme riziká už vybalansované. Tu je niekde posledná predikcia NBS, verzus ostatné inštitúcie, v tom HDP sme niekde možno v strede intervalu, v inflácii sme naďalej najnižší, ale aj posledná predikcia OECD má podobné úrovne. Takže to sú tie hlavné indikátory a hlavné zmeny a možno by som ešte spomenul - my sme vzhľadom na to, ako sa postupne vyvíja rozšírený program nákupu aktív, tak voľne nazývané kvantitatívne uvoľňovanie, ale teda oficiálny názov je APP, ako sa postupne - prešiel rôznymi fázami, decembrové rozhodnutie, marcové - tak sme vlastne náš prepočet, čo to znamená pre slovenskú ekonomiku, znovu spravili aj vzhľadom na tie posledné rozhodnutia a efekt máte niekde tu - pre HDP predpokladáme za to viacročné obdobie, že ten dopad by mohol byť okolo 1,4 %. Tu máte znázornený akoby rast HDP vyzeral bez APP a teda vrátane, kde aj bez toho APP by síce došlo k akcelerácii v tom roku 2018, pretože tam sú automobilky, ale tu vidíte, že ten rast by bol možno stabilnejší v tých rokoch 2015 a 2017, čiže aj menová politika pomohla Slovensku zvýšiť úroveň rastu HDP. Čo sa týka dopadu do inflácie, tu je jadrová inflácia, čiže inflácia bez energie a potravín, tu takisto jadrová inflácia je niekde pod 1 %, tak takisto vidíte, že bez tejto menovej politiky by možno aj jadrová inflácia bola niekde okolo nuly aj v tom roku 2015, v roku 2016.

Martina Solčányiová, hovorkyňa NBS

Ďakujem pekne, po skončení tlačovej konferencie vám bude rozdané Stanovisko Bankovej rady NBS a prezentácia. Teraz je tu priestor na vaše otázky, nech sa páči.

Tatiana Jančaríková, Reuters

Ďakujem pekne, Európska centrálna banka minulý štvrtok na svojom zasadaní síce zvýšila predikciu inflácie, ale znížila predikciu jadrovej inflácie - chcem sa spýtať pána guvernéra, nakoľko ho toto zníženie jadrovej inflácie znepokojuje, že to môže spôsobiť, že bude dlhšie trvať dosiahnutie toho inflačného cieľa pod dvomi percentami. A Mario Draghi sa vyjadril, že ten medium-term, inflačný cieľ bude v skutočnosti dlhodobý, lebo bude veľmi dlho trvať ho dosiahnuť, čiže koľko rokov odtiaľ si viete predstaviť, že to bude trvať. Ďakujem pekne.

Jozef Makúch, guvernér NBS

No, myslím, že to nie je o tom, aby sme zadefinovali, koľko rokov odteraz to bude. Tak, ako povedal aj pán Draghi, je to otázka dlhšia ako strednodobá, začíname hovoriť. Čiže ten horizont, kedy budeme niekde pri 2 percentách, ťažko odhadnúť - že povedať konkrétne 2020 alebo tak - ale určite to bude za horizontom predikcie, čiže po roku 2018.

Rado Tomek, Bloomberg

Pán guvernér, aký by mohol byť ten objem programu nákupu korporátnych dlhopisov? Analytici odhadujú nejaké sumy niečo okolo 5 alebo niečo medzi 5 – 10 miliardami mesačne, aký je váš názor, koľko by mohol ten program predstavovať? A ešte sa chcem spýtať na Brexit, ktorý sa tu spomínal aj ako riziko pre slovenskú ekonomiku, ako advanced, ak sa to dá tak povedať - sú nejaké prípadné prípravy v centrálnych bankách na Brexit? Ďakujem.

Jozef Makúch, guvernér NBS

Ďakujem pekne, pokiaľ ide o prvú otázku - program nákupu ešte ani nezačal, čiže dôležité je, že tie kritériá, ktoré sú na dlhopisy kladené, čiže korporátne dlhopisy, ktoré budú vôbec kupované, sú naozaj veľmi obozretné, čo môže znamenať, že ten objem nebude veľký. Na Slovensku nečakáme, že by vôbec niektorý dlhopis spĺňal tieto kritériá. Čiže v prvom rade je tam kladený dôraz na to, aby bolo obmedzené riziko, ktoré by prešlo nákupom týchto dlhopisov na Európsku centrálnu banku, ale by som si netrúfol tipovať konkrétne nejaké číslo, ako tipujú analytici, pretože - ešte raz, zdôrazním - program ešte ani nezačal. Pokiaľ ide o Brexit, tak platí to, čo povedal pán Draghi na tlačovke vo Viedni, že Európska centrálna banka je pripravená na všetky alternatívy, ktoré môžu nastať. Pokiaľ ide o Slovensko, bližšie by zodpovedal pán viceguvernér.

Ján Tóth, viceguvernér NBS

Ďakujem pekne, my sme si spravili také jednoduché cvičenie, ktoré by sme mali zajtra publikovať separé v analytickom komentári ohľadne možného priameho dopadu Brexitu na ekonomiku Slovenska, viac-menej sa nám javí, že pokiaľ by sa naplnili predpoklady OECD, ktoré hovorí o tom, že v prípade Brexitu by sa mohol znížiť HDP o nejaké 3 percentuálne body do roku 2020, tak vzhľadom na to, že naša obchodná výmena s Veľkou Britániou je okolo - Veľká Británia má okolo 4,4 % na našich vývozočoch - aj po zarátaní spomalenia, ktoré by mohlo plynúť z Brexitu, čo sa týka spomalenia v eurozóne. Pokiaľ by sme sa pozerali len na priame kanály, a teda priamy obchodný kanál zníženia nožnej obchodnej výmeny a druhý

kanál finančných trhov, kde by mohlo dôjsť, ako sa spomína, k oslabeniu britskej libry, ale čiastočne aj možno k oslabeniu eura, a teda nejakých tokov smerom k Spojeným štátom alebo k Japonsku, tak ten efekt nám vychádza niekde okolo 0,4 percentuálneho bodu do roku 2020, čiže relatívne malý počet pracovných miest, je to okolo 5300 menej vygenerovaných pracovných miest, ako som spomínal v tom období - voči 80 000, ktoré máme v predikcii. Čiže v našej predikcii Brexit nie je, zajtra separé publikujeme, že čo by to asi mohlo znamenať, ale celé je to len o takom priamom efekte, samozrejme, my nekalkulujeme s tým, že by ten Brexit mohol znamenať nejaké politické konsekvencie, nejaký iný vývoj len čisto z pohľadu makroekonomiky.

Mário Blaščák, WBP Online

Pán guvernér, ja sa chcem opýtať - Mario Draghi povedal v apríli, že menová politika ECB bola jediným zdrojom, monetárna politika bola jediným prorastovým motorom pre eurozónu posledných niekoľko rokov. Vo vašej prezentácii vidíme, že ako samotný Asset Purchasing Program - aký mal ten kick effect na slovenskú ekonomiku, čo tak zhruba vyzerá na nejakých tých možno 20 % toho rastu - otázka pre mňa je teda - keď je ten rast slovenskej ekonomiky prognózovaný na viac ako 3 %, pričom rast eurozóny je nižší, zhruba polovičný, kedy sa to prejaví v tom efekte toho kvázi dobiehania toho západu – to je prvá otázka. Druhá otázka je – aký si myslíte, že je rozdiel medzi tým, ako prognózuje ECB infláciu a ten inflačný kick-off z tých cien ropy a ako to prognózuje doma u nás, pretože cena ropy predsa len od toho januárového dna je o 90 % vyššie, a zatiaľ to na tých inflačných číslach nie je viditeľné. Ďakujem.

Jozef Makúch, guvernér NBS

Pokiaľ ide o tú prvú otázku – rast eurozóny, resp. rast Slovenskej republiky, my podrobne tieto veci pravidelne hodnotíme v konvergenčnej správe, ktorá býva verejne prístupná. Čiže odporúčam pozrieť si konvergenčnú správu. Pokiaľ ide o ten druhý efekt, tam by som poprosil pána viceguvernéra.

Ján Tóth, viceguvernér NBS

Čo sa týka technických predpokladov, ako je napríklad cena ropy alebo aký vývoj bude mať kurz euro/dolár, vychádzame z rovnakého pravidla ako ECB, to znamená, že berieme krivku futures alebo forwardy. Inými slovami – berieme predpoklady, aké majú trhoví hráči na daných trhoch – či ropy alebo kurzov, a tieto prenášame smerom do predikcie. Čiže tie

predpoklady sú, že dôjde postupne k miernemu nárastu cien ropy zo súčasných úrovní, čiže je to vyslovene prebratá krivka futures. My sme ešte robili – a máte to nie v prezentácii, ale máte to potom v publikácii – sme robili ešte také cvičenie, že ak by nenastal postupný ten obrat zvýšenia cien ropy alebo – veľmi dôležité – niekedy sa zabúda, sú aj tie poľnohospodárske komodity pre Slovensko – ceny potravín tvoria väčšiu časť v koši – že ak by tam bola stabilizácia, nebol tam nárast, tak vtedy máme infláciu na Slovensku niekde na konci obdobia okolo 1 %. Čiže časť tej akcelerácie súvisí s tým, ako trhy prognózujú ropu, kde tá prognóza je opakovane, že tá ropa postupne bude narastať, ona zase – niekedy sa ukázalo samozrejme, že tá prognóza nebola dobrá a tá ropa ešte viac klesla, čiže prekvapila. Teraz zase už sa odlepila od dna a narastá, čiže ten predpoklad je vždy taký technický, že berieme futures, nemáme na to vlastný názor, ale berieme vyslovene čo trh indikuje.

Peter Bielik, TV TA3

Dobrý deň, chcem sa opýtať, či už existuje aj nejaká predikcia, čo sa týka Brexitu a kurzu eura, či tam už máte nejaký jasný predpoklad alebo aspoň čiastočný predpoklad o tom, čo môže prípadný Brexit spraviť s kurzom eura voči ostatným svetovým menám. Ďakujem.

Jozef Makúch, guvernér NBS

Samozrejme, že v rámci toho, čo som už spomenul, že sme pripravení na všetky alternatívy, sme pripravení aj na kurzové pohyby a dôležité bude, ako zareaguje samozrejme dolár, pretože dolár je vedúca svetová mena a od kurzu doláru sa potom viac-menej odvíja aj vzájomný kurz tohto menového páru dolár/euro, to je pre nás ako kľúčové. A je dosť možné, že by tam tá reakcia bola v prospech poklesu kurzu doláru, potom by mohlo euro dokonca zosilnieť, ale ten pár euro/libra by jednoznačne mohol znamenať, že libra oslabí kurz a euro tým pádom posilní. Pokiaľ by to referendum bolo o vystúpení z Európy alebo z eurozóny – pardon, z Európskej únie – osobne si nemyslím, že to referendum tak dopadne, pretože je to scenár, ktorý je nevýhodný pre obidve strany a nevýhodnejší pre Britániu, špeciálne pre Anglicko, pretože sa očakávajú ďalšie pnutia vo vnútri Británie. Ozval sa už Gibraltár, že by radšej išiel so Španielskom, Škóti by určite oživilo svoje aktivity, pokiaľ ide o osamostatnenie, pretože by chceli ostať v eurozóne, čiže je to riskantnejší scenár pre Anglicko ako také a pre Britániu, ako pre zbytok sveta. Ale určite negatívne dopady by boli aj tu.

Mário Blaščák, WBP Online

Pán guvernér, ešte doplňujúcu otázku – predpokladáte racionálne rozhodovanie voličov teda počas toho referenda? Pretože – viete – to môže byť hocijako, lebo môže byť aj iracionálne to volanie, nielen to – ľudia nemusia nevyhnutne, podľa mňa, počúvať to, čo hovoria ekonomické argumenty.

Jozef Makúch, guvernér NBS

Národná banka, ani ECB nie sú agentúrami, ktoré predpovedajú správanie voličov a prípadné výsledky, takže k tomuto sa naozaj nevyjadrim. A agentúry, ktoré sa profesionálne tým zaoberajú – sami viete, ako predpovedali trebárs voľby na Slovensku, takže asi sa to predpovedať nedá.

Martina Solčányiová, hovorkyňa NBS

Nech sa páči, ďalšie otázky. V prípade, že nie sú, tak ďakujem veľmi pekne za účasť.

Jozef Makúch, guvernér NBS

Čiže ďakujem pekne ešte raz a dovidenia pri budúcich podujatiach.